

Ivo Karlep
ivo.karlep@tallinnlv.ee

► «Vestleme ja kuulame üksteist ning teeme oma päevad rõõmsaks,» ütles juba kolm nädalat Tallinna keskraamatukogu virtuaalses seenioride vestlusklubis aktiivselt osalenud Karin Juhat. «Mind huvitavad kõige rohkem arvutiga seotud teemad.»

Tavaliselt jätab Mustamäel elav Juhat nädalas ühe vestlusklubi vahele, sest ka teised hovid nõuavad aega. «Vahele jätan siis, kui arutatakse midagi sellist, mis mind ei huvita, näiteks toataimede kasvatamist,» mainis ta.

Vestlusklubisse sattus Juhat siis, kui uuris arvuti kasutamise võimaluste kohta. «Facebookis on ju omaette grupp eakate nutiabi, sealt saingi teada, et raamatukogu juures on selline vestlemise võimalus. Lisaks arvutiga seonduvale huvitavad mind inimese käitumist puudutavad teemad. Neljapäeval alles arutati, kuidas tunda paremini inimesi, kellega suheldakse. Mu meelest on väga hea ka see, et vestlusringis jagati linke maailma tähtsamate muuseumide kodulehekülgedele, kus siis arvuti abil ringi käia.»

Raamatukogud on praegu koroonaepeidemia tõttu kinni, nagu teisedki kultuuriasutused. Aga see ei tähenda, et keskraamatukogu oleks oma lugejad unarusse jättnud. Tegeldakse nii kooliõpilaste kui ka nende vanematega, samuti eakamate inimestega.

Eakate jututuba töötab Skype'i vahendusel. «Ootame seeniore meie vestlusklubiga liituma,» lausus raamatukogu direktor Kaie Holm.

Arvutioskuse elada enam ei saa

«Skype'i vestlusklubi pakub seenioridele võimalust omavahel suhelda, mõtteid jagada ja küsimusi esitada. Vestluse alguses räägime eelmisel päeval tehtust, nähtust ja kuuldust,» lausus raamatukogu töötaja Mari Sieberk. «Edasi vestleme eelmise kord kokku lepitud teemal. Teemadeni jõutakse vastavalt seenioride esitatud küsimustele ja teemapüstitustele, hobidele ja huvidele, ning muidugi jagatakse igapäevaelus vajalikku informatsiooni. Raamatukoguhoidja toetab vestlusi raamatutele, ajakirjadele, sobivatele veebilehtedele viitamisega ning õpetab veebis orienteeruma. Alati jagame ka mõne digitarkuse ja -soovituse, mida kodus rahulikult katsetada ja läbi mõelda.»

Kriisiaja algusest on keskraamatukogust e-raamatuid laenutatud ligi 30 000 – võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 27 korda enam.

Raamatukogu loeb telefonis muinasjutte ja aitab koolitöodes

Enne eriolukorra väljakulutamist oli Juhatil sotsiaalaja kaudu oma isiklik arvutinõustaja, nüüd aga pole enam võimalik silmast silma kohtuda ja naine püüab tekkinud küsimusi lahendada just raamatukogutöötajate abiga. «Ma ei kujuta ette, kuidas tänapäeval üldse saab niimoodi elada, et ei oska arvutit kasutada,» ütles Juhat. «Aga vanemate inimeste seas on kahjuks ikka palju neid, kes ei julge proovimagi hakata. Nemad ei saa ju praegu ka meie vestlusringi tulla! Neile peaks kohe mingi eraldi järeleaitamise tegema. Aga praegu, kui suhtlemist ei saa arendada, on see ikka väga raske. Kui me sellest viirusest ükskord vabamaks saame, siis peaksime mõtlema, kuidas kõik seeniorid vähemalt nii kaugele aidata, et nad oskavad juba arvuti abil Skype'is ka

«Karantiiniaeg on tõstnud raamatukogu lugejate arvu 10 000 võrra.»

Värvikas veebiväljaanne selgitab koroonaviirust lastele

► 22 värvikat lehekülge selgitavad lastele ja nende peredele, kuidas mikroob meieni jõudis, mismoodi muudab see kõigi harjumusi ja kuidas mikroobi ennetada.

Linnamuuseumi kaasabil on nüüd ka eestikeelsena kättesaa-

dav koroonaviirust ja praegust olukorda lastele selgitav veebiväljaanne «Galaktiline koroonaviiruse teejuht uudishimulikele lastele». Väljaande loomise eestvedajad on Itaalia lastemuuseumid koos rahvusvahelise lastemuuseumide ühinguga Hands

Eakatele abiks vana hea telefon

Kuna eriolukorra ajal kohale tulla ei saa, pakub raamatukogu võimalust telefoni teel mõne teema või uudise kohta, mis telerist või raadiost meelde jäi, rohkem infot küsida.

«Saame vanematelt inimestelt iga päev hulgaliselt telefonikõnesid. Seeniorid jutustavad, kuidas nad ootavad aega, kui olukord normaliseerub ja saab taas raamatukokku tulla,» ütles keskraamatukogu töötaja Mari Sieberk (pildil). «Telefonitundub olevat eakate hulgas kõige populaarsem suhtlusvahend ja kõned, mis tulevad raamatukogu töötajatele, on vahel väga pikad. Seeniorid jutustavad, kuidas nad oma vaimset tervist hoiavad, kuidas ja kes neile toitu toob, kuidas nad värsket õhku saavad, mis raamatuid on viimastel nädalatel lugenud. Igapäevaelu puudutavatest küsimustest on paljud seotud ühistranspordiga. Eriolukorraga seonduvalt võib välja tuua maski kandmisega seotud teemad ehk siis kus, kas ja miks kanda. Abi on küsitud IT-asjus, näiteks kuidas seadistada WiFi-t ja Skype'i, kuidas kasutada Facebooki.»

suhelda. Siis pole üksindus enam nii suur probleem. Ma oleks isegi nõus kellelegi arvuti algkursuse tegema, kui eriolukord seda lubaks.»

Raamatukogu e-vestlused toimuvad esmaspäevast reedeni kella 11-12. Vestlusklubiga saab liituda tööpäevadel alates

kella 10.45. Registreerimiseks tuleb oma Skype'i kontaktide juurde lisada kasutajanimi SEENIORIDE VESTLUSED ja oletegi klubisse vastu võetud. Kellel veel Skype'i ei ole, saavad selle paigutamiseks oma arvutisse samuti nõu raamatukogu inimestelt.

oma missioonile pakkuda lastele harivat ja julgustavat materjali mängulises vormis.

«Galaktiline koroonaviiruse teejuht uudishimulikele lastele» on lastepärane veebiväljaanne, milles 22 värvikat lehekülge selgitavad lastele ja nende perede-

Käivitatud on seenioride koolitusprogramm, mille eesmärk on eakaid kaasa, pakkuda neile võimalust hoida vaim erksana ning olla aktiivne ühiskonnaliige.

Raamatukogu pakub eakatele ka võimalust, et töötaja loeb neile ajalehti ette. Selleks tasub helistada tööpäeviti kella 12-18 tel 674 8647 ja 653 2556.

Samuti saab raamatuid telefoni teel koju tellida. «Eakad eelistavad koju tellida ilukirjandust,» ütles Sieberk. «Peamiselt tellitakse armastus-, krimi- ja ajaloolisi romaane, samuti klassikat. Võib öelda, et praegu soovitakse rohkem kergemat lugemist ja meelelahutust.» Eriolukorra ajal on aktiveerunud interneti- ja telefonipetised ning seetõttu algatas riigi infosüsteemide amet kampaania «Eriolukorras eriti IT-vaatlik!». Tallinna keskraamatukogu on kampaaniaga ühinenud, et jagada soovijatele digiturvalisuse nõu. «Pakume digiturvalisuse küsimustes koolitust veebi ja telefoni teel. Osalemiseks helistage telefonil 683 0917,» lausus Sieberk.

Skype'i konto avamise- ja seotud murede korral tuleb võtta ühendust keskraamatukogu lugemissaaliga aadressil ls@tln.lib.ee või tel 683 0917.

Raamatukogus on hoo sisse saanud ka e-raamatute laenus. «E-raamatukogu kasutamine ei ole keeruline ja raamatu-

te valik on meil suur,» kinnitas Holm. «Need, kes on juba meie raamatukogu lugejad, pääsevad e-raamatukogudele kohe ligi. Kes veel meie lugeja pole, saab ennast selleks registreerida meie kodulehel keskraamatukogu.ee/lugejaks-registreerimine. E-raamatuid on võimalik lugeda nii arvutis kui ka nutiseadmetes. Kui kasutamisel tekib probleeme, siis on meie raamatukoguhoidjad hea meelega valmis kas telefoni või mõne muu suhtluskanali teel aitama ja juhendama.»

E-raamatus ei lähe järg käest

Karantiiniaeg on ka Juhati pannud tellima e-raamatuid. «Tellisin endale ELL-u kaudu ühe, ehkki paberraamatud meeldivad mulle palju rohkem. Aga mis sa teed, kui on niisugune aeg. Üks asi on nende e-raamatute puhul väga hea – kunagi ei lähe järg segamini. Täpselt sealt, kus lugemine pooleli jäi, saad järgmine korda ka jätkata.»

Soovi korral loeb raamatukogu töötaja väiksemale lapsele telefoni või Skype'i teel ka raamatuid ette, selleks tuleb helistada 1. maini tööpäeviti kella 10-16. Ettlugejad on keskraamatukogu eri harudest ja nendega saab kontakti Skype'i aadressidel või telefonidel. Info tel 683 0914, laste@tln.lib.ee

Lapsed saavad praegu abi ka koolitööde tegemisel. «Kui mõni asi jääb kaugõppimisel segaseks, võib pöörduda raamatukogu poole,» ütles direktor. «Raamatukoguhoidja juhendab vajadusel koolitööde tegemisel.»

Aktiivne on keskraamatukogu Noorteka jutukas, kust leiab samuti abi koolitööde tegemisel, aga ka klubisid ja tegevusi.

Keskraamatukogu e-raamatukogude üle-eestiliseks muutmise ning mitmed uued kriisiaegsed teenused on raamatukogu kasutajate arvu viimasel paaril kuul hoogsalt suurendanud. Märtsis registreeriti üle 4000 uue lugeja – eelmise aasta sama ajaga võrreldes üle kolme korda enam. Aprilli näitajad töötavad samuti kasvu. Eriolukorra algusest on uusi e-raamatukogude kasutajaid lisandunud ligi 10 000 ning e-raamatute laenus on juba 30 000 – võrreldes eelmise aasta sama perioodiga vastavalt 14 ja 27 korda enam. Nii eesti- kui ka võõrkeelsete e-raamatukogude valik on eriolukorra ajal oluliselt täienenud ja mitmekesis- tunud. Oma panuse sellesse on andnud ka rohked annetajad.

Seda juhust võib jagada kõiki- de huvilistega ning seda on tõlgitud juba 30 keelde.

Eri keeltes loodud versioonid leiab aadressilt www.cmverona.it/en/guida-galattica-coronavirus/